altai rahvad« (ilm. ungarikeelses üldises kirjandusloos Egyetemes Irodalomtörténet IV, lk. 1—68). M. s. tekkis a. 1904 M. algatusel Rahvusvahelise Kesk- ja Ida-Aasia Seltsi Ungari komitee. *E. V.*

**MUNNA, Peeter,** tulunduslik tegelane. sünd. 29. IV 1864 Tartumaal Kavastu v. Tähemaa-Tõnu talu omaniku pojana, õppis Tartu kreiskoolis; selle lõpetanud a. 1886, õppis juustumeistriks ja rentis a. 1889 esimese piimatalituse Uniküla mõisas Valgamaal, millele aja jooksul rea teisi juurde rentis, arendades oma saaduste valmistamist suure hooga. Selle kõrval omandas M. a. 1907 Tartu lähedal Ülenurme mõisa, mille põhjaliku maaparanduse ja uute hoonete ehitamise teel ilmasõja alguseks kujundas eeskujuliseks suurpõllundus-ettevõtteks, kuid mille majapidamine ilmasõja oludes sai palju kannatada. A. 1917 omandas M. veel Ulila mõisa Tartumaal ja asutas a. 1919 o.-ü. »Ülenurme ja Ulila elektri- ja turbatööstuse«, mille osatähtedest 1/3 kuulus M.-le. 1924. a. osaühingu ehitatud Ulila elektrijaam müüdi tekkinud rahaliste raskuste tagajärjel a. 1925 Tartu linnale 103 miljoni marga eest. Praegu (1927) asub M. tegeliku põllumehena Ülenurme mõisast eraldatud talus — M. oli m. s. ka I Laenu- ja Hoiu-Ühisuse ning Põhja Panga asutajaid; M. ettepanekul ja ainelisel toetusel omandas Tartu Eesti Põllumeeste Selts, mille liikmete hulka M. kuulub, Vahi talu Tartu lähedal, kus hiljemini (1918) põllutöö-kool ellu kutsuti. *J. M.*

**MURRIK,** vt. **VUOLIJOKI.**

**MUSTONEN (Lönnbohm), Oskar Anders Ferdinand (Antti),** õpetaja ja rahvaluule koguja, sünd. 24. VI 1856 ukj. Liperis Soomes, õppis a. 1876 alates Helsingi ülikoolis; lõpetanud selle a. 1882 õpetaja-kandidaadina, oli M. rahvakoolide õpetajaks ja inspektoriks mitmel pool Soomes, teotses aa. 1885—90 »Hämeen Sanomat'e« toimetajana ja asus a.-st 1895 Kuopios, toimides seal loodusteadusliku muuseumi juhatajana ja seltskonnategelasena; suri seal 17. XII 1927. — M. on teotsenud ka hoolsa vanavara- ja rahvaluule-kogujana, ette võtnud rea uurimisreise Eestisse (aa. 1877, 1880, 1897), Lääne-Euroopasse, Siberisse (1902), avaldanud kodukohakirjeldusi, kirjutisi soome murdeist, vadja ja eesti keelest. Eesti saartelt kogutud rahvalaulud on M. avaldanud oma raamatus »Virolaisia kansanrunoja« (Helsingi, 1893), mis on tähtis eriti selle tõttu, et Saare- ja Hiiumaalt on säilinud võrdlemisi vähem rahvalaule.

Aikalaiskirja (1920); Tietosanakirja XI (1922); Uusi Suomi 1927, nr. 293. *O. L.-s.*

**MUTT, Victor,** kolonel, Vabadussõja tegelane, sünd. 13. V 1886 Viljandimaal Tuhalaane v., omandas koduse hariduse, lõpetas 1909 a. noorema leitnandina Vilno sõjakooli, astus sept. 1913 Nikolai sõjaakadeemiasse Peterburis, läks ilmasõja puhkemisel rindele ja võttis osa sõjategevusest Saksamaa ja Austria vastu. Nov. 1918 ilmus M. alamkaptenina Eesti sõjaväkke, määrati 1919. a. alul II diviisi vanemaks adjutandiks, jaanuari lõpul s. a. lõunarinde staabi ülemaks ja veebr 1919 II diviisi staabi ülemaks, mis kohal püsis Vabadussõja lõpuni, etendades silmapaistvat osa lõunarinde operatsioonides — Okt. 1921 lahkus M. kolonelina sõjaväe-teenistusest, oli II Riigikogu liige, kuuludes rahvaerakonna rühma; asus 1923. a. alul konsulaarteenistusse New-Yorki. — M.-i sulest on ilmunud üht vabadussõja tähtsamat episoodi käsitlev teos »Võru alt Jakobstadti« (Tartu, 1927).

Sõjaministeeriumist j. m. saadud andmed. *T.*

**MÄEBERG, Ado,** tööstur, sünd. 18. IX 1867 Harjumaal Rapla v. põllumehe pojana, õppis sama valla algkoolis, mille lõpetamise järel kehvuse pärast ei saanud hariduse omandamist jätkata. Teeninud elatist kauplemisega laatadel, asutas M. a. 1903 telliskivi-vabriku Tallinnas, omandas Seljaküla ja Jõgisoo mõisa; vabrik lõpetas oma tegevuse sõjaolude tagajärjel, kuna mõisad maaseadusega võõrandati. — 1922. a. asutas M. Tallinnas riidekaupluse, mille aja jooksul arendas suurkaubamajaks, ja a. 1925 »Tallinna kraasimis-, ketramis- ja kudumisvabriku«, mis töötab peamiselt siseturu jaoks. *J. M.*

**MÄGI, Jaan,** põllutulundus- ja seltskonnategelane, sünd. 14. VII 1883 Viljandimaal Tarvastu v. tuuleveski ja kõrtsi rentniku pojana, õppis aa. 1904—07 Riia polütehnikumis alul keemiat, siis põllutulundust ja 1907—10 Novo-Aleksandria (Ljublini kub.) põllu- ja metsanduse-instituudis, kus a. 1912 omandas diplomitöö kaitsmise järel I järgu agronoomi astme. Aa. 1910—15 töötas M. Tartus »Põllutöölehe« toimetuses, esiti 1 a. dr. A. Eisenschmidt'i (vt.) abilisena ja siis ajakirja vastutava toimetajana, oli aa. 1913—18 Põhja-Liivimaa Põllutöö Keskseltsi loomakasvatuse eritundja ja teotses ühtlasi õpetajana Tartu I kaubanduskoolis ning kõigil Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi korraldatud kursustel 1911. a. alates, viimastel peamiselt loomakasvatuse alal. Sept. 1919 valiti M. professori k. t.-ks Tartu ülikooli loomakasvatuse õppetoolile, omandas veebr. 1924 väitekirja »Angleri kari Eestis, eriti tema eksterjööorilised omadused« kaitsmise järel agronoomia doktori astme ja valiti mais 1925 korral. professoriks samale õppetoolile. Teadusliku